

LIVIA Företagsförmedling AB
HENRIKSBERGSGATAN 22
541 35 Skövde

Förenklad delgivning

Tillsyn enligt penningtvättslagen; beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att LIVIA Företagsförmedling AB med organisationsnummer 559098-6831 ska betala en sanktionsavgift på etthundra tiotusen kronor (110 000 kr).

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn granskat hur LIVIA Företagsförmedling AB (bolaget) har följt penningtvättsregelverket¹ under perioden 14 mars 2022–14 mars 2023. Länsstyrelsen har granskat bolagets allmänna riskbedömning samt rutiner och riktlinjer för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Länsstyrelsens granskning omfattar även genomförda kundriskbedömningar och vidtagna åtgärder för kundkännedom.

Granskningen har visat att bolaget överträtt flera bestämmelser i penningtvättsregelverket. Bolaget har under tillsynsperioden haft en mycket bristfällig dokumenterad allmän riskbedömning och har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och heller inte kunnat skapa användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Bolaget har i de ■■■ granskade kunduppdragen dessutom överträtt förbudet mot att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse med kunden i de fall bolaget inte haft tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen samt övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner. Länsstyrelsen har bedömt att bolaget i samtliga granskade kunduppdrag har saknat tillräcklig kännedom om kunderna.

Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsena gällt centrala delar av penningtvättsregelverket och att bolaget brustit i efterlevnad av i princip hela regelverket. Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsena i väsentliga delar varit synnerligen allvarliga och systematiska samt att de inneburit en markant ökad risk för att bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Bolaget är sedan den 10 februari 2020 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt för verksamhet som bolagsförmedlare, bolagsbildare. Bolaget har sitt säte i Västra Götaland län. Bolagets verksamhet omfattas därmed av penningtvättsregelverket och av Länsstyrelsens tillsyn. Länsstyrelsen har inte tidigare utövat tillsyn över bolagets verksamhet.

Länsstyrelsen skickade den 15 mars 2023 ett föreläggande till bolaget om att komma in med verksamhetens dokumenterade allmänna riskbedömning, handlingar som rör verksamhetens rutiner och riktlinjer samt upplysningar enligt penningtvättsregelverket. Bolaget skulle även redogöra för hur stor del av bolagets omsättning under tillsynsperioden 14 mars 2022–14 mars 2023 som härrör från den verksamhet som omfattas av penningtvättsregelverket.

Den 29 mars 2023 kom bolaget in med yttrande och handlingar benämnda:

- ”Förteckning PTL LIVIA Yttrande Länsstyrelsen” (yttrande)
- ”Bilaga A Allmän riskbedömning 20220504” (bilaga A)
- ”Bilaga B Checklista riskbedömning kunder 20220224” (bilaga B)
- ”Bilaga C Åtgärder för kundkännedom 20220224” (bilaga C)
- ”Penningtvätt Handbok SFR” (bilaga Handbok)

Den 13 december 2023 skickade Länsstyrelsen ett föreläggande till bolaget om att komma in med kompletterande information om

verksamhetens kunder. Den 28 december 2023 kom bolaget in med kompletterande handlingar i form av en kunduppdragslista samt uppdragsbekräftelser och kundkännedomsanalyser avseende [REDACTED] kunder.

Motivering till beslutet

Bakgrund

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Fysiska och juridiska personer som bedriver vissa typer av verksamheter ska registrera sin verksamhet i Bolagsverkets register mot penningtvätt och följa de krav som lagen ställer upp. En av de sektorer som omfattas av penningtvättslagens regler är yrkesmässig verksamhet som avser bildande av juridiska personer, försäljning av nybildade aktiebolag och förmedling av svenska eller utländska juridiska personer (bolagsbildare/bolagsförmedlare).

Den generella risken för penningtvätt inom sektorn för bolagsbildare/bolagsförmedlare (även företagsmäklare) bedöms vara hög. Bolagsbildare och företagsmäklare erbjuder tjänster som att bilda juridiska personer, sälja lagerbolag (bolag som startats med syfte att säljas vidare) samt köpa eller sälja svenska eller utländska juridiska personer på uppdrag. En företagsmäklare kan finnas med under hela inköps- eller försäljningsprocessen från företagsanalys och värdering till upprättande av överlåtelseavtal. Företagsmäklare löper risk att användas som möjliggörare åt kriminella nätverk genom att till exempel förmedla bolag som sedan används som brottsverktyg. Vid bolagsförmedling kan företag med brottslig verksamhet integreras i legala verksamheter genom köp av etablerade företag. På så sätt får de kriminella tillgång till attraktiva kunder och marknader, kan verka anonymt samt agera genom företag som har gott rykte. Vid förvärvet kan pengar från brottslig verksamhet tvättas och användas som betalning.²

Genom tillsynen kontrollerar Länsstyrelsen att verksamheten drivs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har även rätt att ingripa mot en verksamhetsutövare som överträder en bestämmelse

² Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021 och Brottsförebyggande rådets rapport 2024:2, Möjliggörare för kriminella nätverk, s. 31.

i 2–6 kap. penningtvättslagen eller Länsstyrelsens föreskrifter på området.

Verksamhetsutövarens skyldigheter

En verksamhetsutövare ska bland annat ha en verksamhetsanpassad, dokumenterad och uppdaterad allmän riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Utifrån den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren upprätta vissa dokumenterade rutiner och riktlinjer för att förebygga och motverka penningtvätt eller finansiering av terrorism i verksamheten. Dessa ska omfatta åtgärder för kundkännedom, övervakning och rapportering till Finanspolisen samt behandling av personuppgifter.

Det finns även en skyldighet för verksamhetsutövare att dokumentera vidtagna kundkännedomsåtgärder, genomförda utbildningar samt att göra en riskbedömning av sina kunder (kundens riskprofil). Av dokumentationen avseende utbildningar ska det framgå vad utbildningen innehåller, namnen på deltagarna samt datumet för utbildningen.

Den allmänna riskbedömningen

Bolaget har angett att bilaga A och bilaga Handbok utgör bolagets allmänna riskbedömning.

Enligt penningtvätsregelverket ska den allmänna riskbedömningen av verksamheten vara verksamhetsanpassad, dokumenterad och uppdaterad. Den ska innehålla en bedömning av hur de produkter och tjänster som verksamhetsutövaren tillhandahåller i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster som man tillhandahåller och vilka riskfaktorer kopplade till kunder, distributionskanaler och geografiska förhållanden som finns. Verksamhetsutövaren ska också ta hänsyn till uppgifter som kommer fram vid verksamhetsutövarens rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar. Verksamhetsutövaren ska bestämma omfattningen av den allmänna riskbedömningen med hänsyn till verksamhetsutövarens

storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som man kan anta finns.

Penningtvättsregelverket genomsyras av principen om ett riskbaserat förhållningssätt, vilket för verksamhetsutövarens del innebär att omfattningen av åtgärder, förfaranden, kontroller med mera ska utformas och fortlöpande anpassas efter riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i den specifika verksamheten. Verksamhetsutövarens riskbedömning är en grundsten i det riskbaserade förhållningssättet. Eftersom verksamhetsutövaren ska utforma den allmänna riskbedömningen så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder är den av stor vikt för flertalet åtgärder i penningtvättslagen.³

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att bolagets allmänna riskbedömning är mycket bristfällig. Skälen till det är följande.

Bolaget har inte identifierat sina produkter och tjänster mer än att de generellt handlar om företagsförmedling. Bolaget har i bilaga A angett att de förutom företagsförmedling också är anmälda för fastighetsförmedling. I bolagets senaste årsredovisningar har bolaget dock angett att denna verksamhetsgren upphörde 2020. Länsstyrelsen har därför vid sin bedömning utgått från att bolaget inte längre bedriver fastighetsförmedling. Detta innebär att Länsstyrelsen också bedömer att bolagets allmänna riskbedömning inte är uppdaterad enligt kraven i 2 kap. 2 § Länsstyrelsens föreskrifter.

Det framgår inte heller att bolaget tagit hänsyn till verksamhetens storlek eller art när bolaget bestämt omfattningen av sin allmänna riskbedömning. Med storlek avses till exempel antal verksamhetsställen, omsättning och liknande förhållanden. Med verksamhetens art avses i första hand vilken verksamhet som bedrivs, inbegripet vilka varor eller tjänster som tillhandahålls, hur komplexa dessa varor och tjänster är och andra liknande omständigheter.

Bolaget har vidare inte identifierat, analyserat och bedömt vilka faktiska risker som är förknippade med de specifika tjänsterna som bolaget erbjuder, vad som gör tjänsterna sårbara för försök till

³ Se prop. 2016/17:173 s. 178 f och s. 511.

penningtvätt och finansiering av terrorism eller hur ett utnyttjande av bolagets tjänster rent faktiskt skulle kunna gå till. Bolaget har i bilaga A svarat ja eller nej på ett fåtal i mallen angivna risker och i vissa delar kortfattat utvecklat svaret. Bolaget har inte heller motiverat sina svar.

Den allmänt hållna beskrivningen av verksamheten med angivande av risknivå som finns i bolagets allmänna riskbedömning saknar en systematisk och motiverad genomgång av de olika faktorer som verksamhetsutövaren särskilt ska beakta och uppfyller inte de långtgående kraven som penningtvättslagen ställer. Exempelvis anges i bilaga A ett antal kategorier avseende bland annat kunder, distributionskanaler och geografiska förhållanden. Kategorierna är strukturerade utifrån ett antal riskfaktorer och innehåller därtill frågor kopplade till risker inom dessa kategorier. Visserligen är flera av kategorierna sådana riskfaktorer som bolaget enligt lag särskilt ska beakta men bolagets kortfattade svar motsvarar inte den identifiering och analys av förekommande riskfaktorer som regelverket kräver. Exempelvis har bolaget inte angett en tillräcklig beskrivning och analys av sin kundbas, inom vilka branscher kunderna verkar eller vilka slutkunderna är. Bolaget har inte angett om de beaktar information från rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner till Finanspolisen samt relevant information från myndigheter. Svaren framställs dessutom som riskreducerande åtgärder snarare än identifiering och analys av riskerna och risknivån kopplad till tjänsterna. För att bedöma en riskreducerande faktors effektivitet behövs en koppling mellan identifierade risker och de tillhörande riskreducerande åtgärderna. Bolagets allmänna riskbedömning saknar därmed även en relevant identifiering och analys kring hur de faktiska riskerna i verksamheten hanteras. Eftersom bolaget varken identifierat eller analyserat riskerna med bolagets tjänster och heller inte tagit hänsyn till verksamhetens storlek och art vid bedömningen kan bolaget inte koppla de riskreducerande faktorerna till någon faktisk risk. Det är inte tillräckligt att enbart ange en generell risk utan att även analysera denna i förhållande till verksamheten.

Bolaget har bedömt att den sammantagna risken för att verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism är låg. Detta har bolaget angett trots att de inte har identifierat och bedömt samtliga riskfaktorer var för sig och i kombination i förhållande till verksamhetens tjänster. Det framgår inte heller om bolaget i sin allmänna riskbedömning tagit hänsyn till att sektorn bolagsbildare/bolagsförmedlare generellt bedöms vara

förknippad med hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen bedömer att det krävs en mer djupgående motivering till varför bolagets riskbedömning är låg, särskilt med tanke på den höga risken för penningtvätt och finansiering av terrorism som finns inom sektorn.

Bilaga Handbok är till synes framtagen av en branschorganisation och innefattar i stort information om lagstiftningen inom penningtvättsområdet, den allmänna riskbedömningen, rutiner och riktlinjer, kundkännedom, rapporteringsskyldighet till Finanspolisen och bevarande av handlingar.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att det finns brister i bolagets allmänna riskbedömning i förhållande till de krav som ställs upp i penningtvättsregelverket. På grund av de konstaterade bristerna bedömer Länsstyrelsen att den allmänna riskbedömningen inte kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder. Bristerna i bolagets allmänna riskbedömning innebär därmed att bolaget begått en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Bolagets rutiner och riktlinjer

Verksamhetsutövarens rutiner och riktlinjer ska vara riskbaserade. Det innebär att de ska vara utformade för att kunna hantera och motverka de risker som har identifierats i den allmänna riskbedömningen.⁴

Eftersom Länsstyrelsen ovan har gjort bedömningen att bolaget har en mycket bristfällig dokumenterad allmän riskbedömning har bolaget inte heller haft förutsättningar för att kunna skapa riskbaserade, användbara och verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁵ Redan på denna grund bedömer Länsstyrelsen att bolagets rutiner och riktlinjer inte uppfyller de krav som ställs i penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen har oaktat detta granskat bolagets rutiner och riktlinjer avseende: åtgärder för kundkännedom, övervakning och rapportering till Finanspolisen, bevarande av handlingar, behandling av personuppgifter samt genomförd utbildning.

⁴ Se prop. 2016/17:173 s. 212–213.

⁵ Jfr Kammarrätten i Stockholms avgörande den 16 december 2021 i mål nr 2334-21.

Bolaget hänvisar till följande dokument för ovan angivna rutiner och riktlinjer:

Bilaga A:

Se ovan avsnitt.

Bilaga B:

Bilagan är en mall som innehåller en checklista som anger de exemplifierande omständigheter som framgår av 2 kap. 4-5 §§ PTL där bolaget kan fylla i kundens uppgifter. Bilagan saknar ifyllda uppgifter.

Bilaga C:

Bilagan är en mall för kundkännedomåtgärder som innehåller en checklista. Bilagan innehåller fält för identifiering och kontroll av ID-handling, kundens verkliga huvudman, kontroll av att kunden inte är en person i politiskt utsatt ställning, affärsförbindelsens syfte och art. Enligt mallen ska särskilda kontroller för distanskunder genomföras. Bilagan saknar ifyllda uppgifter.

Bilaga Handbok:

Se ovan avsnitt.

För bolagets åtgärder för kundkännedom hänvisar bolaget till bilaga A, bilaga B samt bilaga C.

För bolagets övervakning och rapportering till Finanspolisen samt bevarande av handlingar hänvisar bolaget till bilaga A, bilaga B, bilaga C samt bilaga Handbok.

När det gäller genomförd utbildning anger bolaget att ägaren utbildas fortlöpande i PTL genom externa parter och deras auktorisationsprogram som har med PTL som en hel utbildningsmodul.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör följande bedömning avseende bolagets rutiner och riktlinjer.

Verksamhetsutövare ska ha dokumenterade och uppdaterade rutiner och riktlinjer när det gäller verksamhetens åtgärder för kundkännedom, övervakning och rapportering samt för bevarande av handlingar och behandling av personuppgifter. Rutinerna och riktlinjerna ska fortlöpande anpassas efter nya och förändrade risker för penningtvätt och finansiering av terrorism. Rutinernas och

riktlinjernas omfattning och innehåll ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art samt riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som identifierats i den allmänna riskbedömningen.

Verksamhetsutövarens rutiner och riktlinjer är av mycket stor betydelse. De interna rutinerna ersätter i praktiken till stor del sådana detaljerade bestämmelser i lag eller föreskrifter som ger tydliga och detaljerade handlingsregler. Penningtvättslagen sätter endast ramarna för verksamhetsutövarens skyldigheter. Dessa ramar måste verksamhetsutövaren fylla med ett innehåll som är begripligt, situationsanpassat och tillämpligt genom verksamhetsanpassade rutiner och riktlinjer.⁶

Länsstyrelsen bedömer att de mallar och uppgifter som framkommer i de handlingar som bolaget hänvisat till inte utgör sådana verksamhets- och situationsanpassade rutiner och riktlinjer som krävs för att efterleva kraven i penningtvättslagen. Exempelvis saknar de information om hur verksamhetsutövaren ska gå tillväga i olika situationer. När det gäller övervakning och rapportering samt bevarande av handlingar och behandling av personuppgifter saknar bolaget helt dokumenterade rutiner och riktlinjer. Bolaget har i sitt yttrande kortfattat redogjort för bolagets förhållningssätt i dessa delar. Yttrandet är uppställt efter Länsstyrelsens föreläggande och är inte en dokumenterad rutin som funnits i bolagets verksamhet under tillsynsperioden.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att de handlingar som bolaget lämnat in, inte uppfyller de krav som ställs på de dokumenterade rutiner och riktlinjer som bolaget ska ha enligt penningtvättsregelverket. Bolaget har inte heller lämnat in tillräcklig dokumentation av utbildningar som genomförts. Detta innebär att bolaget har begått flera överträdelser av penningtvättsregelverket.

Bolagets dokumenterade kundkännedomsåtgärder och kundriskprofiler

Länsstyrelsen förelade bolaget att skicka in följande handlingar: Kundlista, kunduppsdragsavtal, kundakter och kundriskprofiler.

En verksamhetsutövare ska bedöma den risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med en kundrelation (kundens riskprofil). Verksamhetsutövaren ska bestämma kundens

⁶ Se prop. 2016/17:173 s. 212 f.

riskprofil med utgångspunkt i den allmänna riskbedömningen och verksamhetsutövarens kännedom om kunden.

Riskbedömningen av kunder syftar till att avgöra vilken risknivå som kunden ska placeras i. Det är först efter en sådan bedömning som bolaget ska bedöma omfattningen av de kundkännedomsåtgärder som krävs för att hantera risken kopplad till just den kunden.⁷

Eftersom bolaget har en bristfällig allmän riskbedömning har bolaget inte haft förutsättningar att kunna göra tillräckliga riskbedömningar av sina kunder enligt de krav som ställs upp i penningtvättsregelverket. Bolaget har inte kunnat analysera kunderna och deras riskprofiler i relation till den allmänna riskbedömningen eftersom den i stort är bristfällig. Eftersom bolaget inte haft förutsättningar för att vidta adekvata kundriskbedömningar har bolaget inte heller haft förutsättningar för att kunna vidta lämpliga kundkännedomsåtgärder. Detta innebär att bolagets kundkännedomsåtgärder och riskbedömningar av kunder inte är riskbaserade, vilket utgör en grundläggande brist.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har oaktat detta granskat bolagets inlämnade redogörelser och gör följande bedömning av dessa.

För bolagets hantering av kunders riskprofil hänvisar bolaget till bilaga A, bilaga B, bilaga C samt bilaga Handbok. Bolaget anger att de använder ett webbaserat system när de utför PTL kontroll, utredning av huvudmannaskap och PEP på deras kunder.

Bolaget har lämnat in en kundlista med ■■■ kunder. För respektive kund har bolaget bifogat ett dokument benämnt Uppdragsbekräftelse och ifyllt bilaga C. Utifrån i huvudsak dessa handlingar bedömer bolaget att risknivån för samtliga kunder är låg. Länsstyrelsen bedömer att bolagets kundriskprofiler är bristfälliga. Bolaget har inte analyserat kunderna i relation till den allmänna riskbedömningen eller kopplat den angivna risknivån för respektive kund till en bedömning. Bolaget har inte i tillräcklig utsträckning redogjort för hur bolaget kommit fram till angiven risknivå. Oavsett vilken risknivå en kund tilldelas ska verksamhetsutövaren göra en samlad bedömning med hänsyn till samtliga relevanta omständigheter. Bolaget har i denna del inte heller använt bilaga B för sina kundriskprofiler, vilket bolaget har angett är en del av deras

⁷ Se prop. 2016/17:173 s. 259 f.

rutin. Bolaget har i stället i skrift på ifylld mallchecklista bilaga C angett att uppdragets karaktär och kund uppfyller kriteriet "lågriskkund" utifrån den analys av kundkännedomåtgärder som bolaget menar framgår av bilaga C.

Reglerna om åtgärder för kundkännedom innebär bland annat att en verksamhetsutövare ska identifiera sina kunder och ta reda på tillräckligt mycket om kunderna för att kunna bedöma och hantera de risker som varje kund innebär. Att verksamhetsutövarna har tillräcklig kunskap om sina kunder är en grundläggande förutsättning för deras möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner till Finanspolisen.⁸ En verksamhetsutövare får inte etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse om verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kännedom om kunden för att kunna hantera risken för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan förknippas med kundrelationen och för att kunna övervaka och bedöma kundens aktiviteter och transaktioner.

Vad avser den information om vidtagna kundkännedomåtgärder som bolaget kompletterat med innehåller denna brister. Bolaget har inte visat att man vidtagit tillräckliga kundkännedomåtgärder vid etableringen av sina affärsförbindelser. Bolaget har gett in ifyllda checklistor enligt den kortfattade mall som finns i bilaga C där det anges att bolaget kontrollerat exempelvis kundens identitetshandling. Det saknas dock kopior av de handlingar och uppgifter som bolaget uppger att man kontrollerat. Checklistorna saknar även information kring på vilket sätt bolaget utrett affärsförbindelsens syfte och art, frånsett att fråga kunden.

Som framgår ovan bedöms risken för penningtvätt och finansiering av terrorism vara hög i den sektor som bolaget agerar inom. När det gäller bolagsbildare och företagsmäklare bedöms deras tjänster vara intressanta för kriminella i mer avancerade penningtvättsupplägg.⁹ För att minska risken för penningtvätt krävs att verksamhetsutövaren vidtar tillräckliga åtgärder för kundkännedom. Även om bolaget har angett att man vidtagit åtgärder så saknas exempelvis uppgifter kring inhämtad information om kundens ekonomiska situation och tillhörande dokumentation.

⁸ Se prop. 2016/17:173 s. 228.

⁹ Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism 2020/2021, s. 98.

Länsstyrelsen bedömer att bolaget inte har gjort adekvata och verksamhetsanpassade bedömningar av de kunder vars kundkännedomsgärder och kundriskprofiler bolaget lämnat in till Länsstyrelsen. Detta innebär att bolaget har begått överträdelser avseende de krav som penningtvättsregelverket ställer på kunders kundkännedomsgärder och riskprofiler. Bolaget har även överträtt förbudet om att etablera eller upprätthålla en affärsförbindelse när verksamhetsutövaren inte har tillräcklig kännedom om kunden.

Val av ingripande

Eftersom bolaget har överträtt flera bestämmelser i penningtvättsregelverket har Länsstyrelsen rätt att ingripa. Valet av ingripande är i hög grad beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas.¹⁰ Länsstyrelsen ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som uppstått och graden av ansvar. Vid överträdelser som inte är ringa får ett ingripande ske genom beslut om sanktionsavgift.

Länsstyrelsen tar i denna del hänsyn tagit till följande omständigheter. Bolagets verksamhet har varit anmäld till Bolagsverkets register mot penningtvätt sedan den 10 februari 2020. Eftersom bolagets verksamhet omfattas av penningtvättslagen har bolaget ett ansvar att sätta sig in i och hålla sig uppdaterad kring de krav som regelverket ställer samt att se till att dessa krav efterlevs. Det har inte framkommit att bolaget under någon del av tillsynsperioden har haft riskbedömningar, rutiner och riktlinjer i verksamheten som uppfyllt penningtvättsregelverkets krav. Samtliga överträdelser har legat inom bolagets kontroll och har pågått under i vart fall hela tillsynsperioden. Länsstyrelsen bedömer att bolagets bristande regelefterlevnad också har främjat osund konkurrens på marknaden, vilket kan ha inneburit en fördel för bolaget jämfört med konkurrenter som lagt tid och resurser på att efterleva penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har bedömt att bolaget begått flera överträdelser. Dessa överträdelser anser Länsstyrelsen är systematiska.

Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter.

Mot bakgrund av bristernas karaktär och den tid som bristerna förekommit i verksamheten bedömer Länsstyrelsen att överträdelserna har inneburit en markant ökad risk för att bolagets

¹⁰ Se prop. 2016/17:173 s. 411 och s. 554.

verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsstyrelsen har vid denna bedömning även beaktat att det inom den sektor där bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en hög risk för penningtvätt. Överträdelserna kan därmed inte anses som ringa.¹¹ Länsstyrelsen bedömer att de brister som redovisats ovan avseende bolagets riskbedömningar, rutiner och riktlinjer samt vidtagna åtgärder för kundkännedom innebär att överträdelserna ska anses som synnerligen allvarliga.

Det finns vid ovan angivna förhållanden skäl för Länsstyrelsen att besluta om en sanktionsavgift mot bolaget.

Sanktionsavgiftens storlek

När Länsstyrelsen fastställer sanktionsavgiftens storlek ska myndigheten ta särskild hänsyn till hur allvarliga överträdelserna är, hur länge de har pågått, skador som har uppstått, graden av ansvar samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelserna. Dessa omständigheter är typiskt sett sådant som Länsstyrelsen kan beakta i både förmildrande och försvårande riktning.¹²

Med finansiell ställning avses exempelvis verksamhetsutövarens årsomsättning, men Länsstyrelsen kan beakta även andra faktorer. Sanktionsavgiftens storlek ska i regel stå i relation till verksamhetsutövarens storlek och omsättning. Utgångspunkten när Länsstyrelsen bestämmer sanktionsavgiftens storlek är att myndigheten ska beakta alla relevanta omständigheter och att storleken på avgiften bör stå i proportion till hur allvarliga överträdelserna är.¹³

När det gäller bolagets finansiella ställning framkommer det av årsredovisningen för perioden 2022 att bolagets nettoomsättning uppgick till 1 941 000 kronor och till 935 000 kronor för perioden 2023. Bolaget har uppgett att omsättningen under tillsynsperioden var totalt 1 947 493 kronor. Bolaget har enligt årsredovisningen 1 anställd.

Länsstyrelsen får inte bestämma sanktionsavgiften till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att

¹¹ Jfr prop. 2016/17:173 s. 404.

¹² Se prop. 2016/17:173 s. 554f och Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 16 december 2021 i mål nr 2311-21 och mål nr 2334-21.

¹³ Se prop. 2016/17:173 s. 403 f. och s. 556.

fastställa om bolaget gjort en vinst till följd av överträdelserna. När det inte går att fastställa någon vinst till följd av överträdelserna får sanktionsbeloppet som högst uppgå till motsvarande en miljon euro. Sanktionerna enligt penningtvättslagen ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.¹⁴

Länsstyrelsen bedömer att de konstaterade överträdelserna i väsentliga delar är synnerligen allvarliga och systematiska.

Vid denna bedömning har Länsstyrelsen tagit särskild hänsyn till att bolaget haft en så bristfällig allmän riskbedömning att denna inte har kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder enligt penningtvätsregelverket.

Överträdelserna har även bedömts innebära en markant ökad risk för att bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Att bolaget underlåtit att sätta sig in i innebörden av och följa de regler som är av väsentlig betydelse för verksamheten utgör en synnerligen allvarlig överträdelse av penningtvätsregelverket, särskilt mot bakgrund av att bolaget bedrivit en verksamhet som typiskt sett är utsatt för risk att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen bedömer även att det är särskilt allvarligt att bolaget överträtt förbudet att etablera eller upprätthålla affärsförbindelser med kunder som man inte haft tillräcklig kännedom om för att kunna hantera de risker för penningtvätt som kan förknippas med kunderna och övervaka och bedöma kundernas aktiviteter och transaktioner.

Länsstyrelsen bedömer även att det faktum att bolaget saknat en dokumenterad rutin för övervakning och rapportering, det vill säga hur pågående affärsförbindelser övervakas eller hur bolaget ska upptäcka aktiviteter och transaktioner som avviker från vad bolaget har att räkna med, innebär en överträdelse av synnerligen allvarlig art.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att bolaget begått synnerligen allvarliga överträdelser av centrala delar av penningtvätsregelverket och brustit i efterlevnad av i princip hela regelverket.

Överträdelserna har varit flera till antalet. Samtliga överträdelser har också legat inom bolagets kontroll och kan ha inneburit konkurrensfördelar för bolaget. Överträdelserna har pågått under i

¹⁴ Se prop. 2016/17:173 s. 357.

vart fall hela tillsynsperioden. Detta utgör försvårande omständigheter. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter. Vid dessa förhållanden samt med hänsyn till bolagets finansiella ställning, anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften ska bestämmas till 110 000 kronor. Detta motsvarar överträdelsernas allvar väl och tillgodoser sanktionsavgiftens preventiva effekt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § punkten 23, 4 § andra stycket punkten 1, 2 kap. 1–5, 8, 14 §§, 3 kap. 1, 4, 7–8, 9–14 §§, 7 kap. 1, 2, 5, 10–11, 13–14, 16, 21 och 25 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjuristen Louise Henke med handläggaren Poonam Dayal som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjuristen Ann-Charlotte Broman medverkat.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Delgivning

Länsstyrelsen kommer att skicka er ett särskilt meddelande, så kallat kontrollmeddelande, om att detta beslut har skickats. Ni får alltså två brev från Länsstyrelsen, normalt med en dags mellanrum. Ni anses delgivna beslutet när två veckor har gått från det att beslutet skickades.

Information

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. LIVIA Företagsförmedling AB är även fortsatt skyldiga att ha upprättade och uppdaterade riskbedömningar, rutiner och riktlinjer.

Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsinitiativ.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Länsstyrelsen vill även uppmärksamma att sedan detta ärende inleddes har nya föreskrifter trätt i kraft (14FS 2024:11). Handlingarna som getts in har dock bedömts utifrån föreskrifterna i den lydelse som gällde då bolaget förelades att inkomma med handlingar till Länsstyrelsen.

Ytterligare information om penningtvättslagen och era skyldigheter finns på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses ni ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 10107-2023.